

เกร็ดประวัติ เพลงพระราชนิพนธ์ "ชะตาชีวิต"

นำเสนอเมื่อ : 26 ธ.ค. 2551

เพลงพระราชนิพนธ์ "ชะตาชีวิต"

ชะตาชีวิต

ทำนอง: พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช

คำร้อง: พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ

ร่วมกับ ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ณ นคร

ภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ "จ้อง"

นกน้อยคล้อยบินมาเดี่ยวดาย

คิดคิดมิวายกังวลให้หม่นฤทัยหมอง
ขาดมวลมิตรไรใครคนสนิทคู่เคียงครอง
หลงใหลหมายปองคนปรานี
ขาดเรือนแหล่งพักพิงนักรอนอน
ขาดญาติมิตรและน้องพี่
บาปกรรมคงมีจำทนระทม

ท้องฟ้าสายัณห์ตะวันเลื่อน
แสงลับนัยวันจะเตือนให้ใจต้องชื่นชม
หากเย็นลงฟ้าคงยังมีดั่งตรอมตรม
ชีวิตระทมเพราะรอมมา
จวบจันทร์แจ่มฟ้านภาผ่อง
แผ่มองให้เดือนชুবวิญญาณ์
สักวันบุญมาชะตาคงดี

The H.M. Blues

Music: H.M.K. Bhumibol Adulyadej

Lyric: H.H. Prince Chakrabandh Pensiri

We've got the Hungry Men's Blues.
You'll be hungry too, if you're in this band.
Don't you think that our music is grand?
We've got the Hungry Men's Blues.
You've eaten now all of you.
We'd like to eat with you too,
That's why we've got the H.M. Blues.

เกร็ดประวัติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์เพลงนี้ในปลาย พ.ศ. 2489 ขณะที่เสด็จพระราชดำเนินไปทรงศึกษา ณ เมืองโลซานน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ อีกราวหนึ่งหลังจากเสด็จขึ้นครองราชย์แล้ว

เพลงพระราชนิพนธ์ชะตาชีวิต เป็นเพลงเดี่ยวที่ทรงพระราชนิพนธ์ในแบบบลูส์แท้ๆ โดยไม่มีสเกิลอื่นปะปนเลย ต่อมาเมื่อบรรเลงในวงบิกแบนด์ (Big Band) จึงเล่นให้เร็วและกระชับขึ้นโดยบรรเลงเป็นบลูส์สวิง คือนำเอาจังหวะสวิงของแจสมมาผสมกับบลูส์

เนื้อร้องของเพลงนี้ในภาษาไทยและภาษาอังกฤษต่างกันอย่างสิ้นเชิง ในชั้นต้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ ทรงนิพนธ์เป็นภาษาอังกฤษขึ้นก่อน โดยใช้ชื่อว่า *H.M. Blues* ซึ่งคนส่วนใหญ่เข้าใจว่าหมายถึง *His Majesty's Blues* แต่แท้จริงหมายถึง *Hungry's Men's Blues* เพราะเหตุว่าในงานรื่นเริงที่ทรงเชิญข้าราชการบริพาร นักเรียนไทย ไปร่วมงานเป็นการสวนพระองค์นั้น ทรงบรรเลงเพลงเป็นเวลาถึงครึ่งคืนโดยมิได้หยุดเพื่อเสวยพระกระยาหารเลย ในขณะที่ผู้ได้รับเชิญทุกคนได้รับพระราชทานอาหารอิ่มหน้าสำราญ เนื้อหาในภาษาอังกฤษจึงแสดงอารมณ์ขันและแฝงความสนุกสนานต่างกับท่วงทำนองของเพลงบลูส์

ส่วนเนื้อร้องภาษาไทยซึ่งโปรดเกล้าฯ ให้ ศ.ดร. ประเสริฐ ณ นคร ประพันธ์นั้น ศ.ดร. ประเสริฐ เล่าว่า ด้วยเหตุที่ไม่ทราบเนื้อร้องภาษาอังกฤษเพราะโน้ตเพลงและเนื้อร้องภาษาอังกฤษอยู่ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เนื้อร้องจึงมีความหมายแตกต่างกันอย่างมาก ศ.ดร. ประเสริฐประพันธ์เนื้อร้องภาษาไทยโดยใช้อารมณ์แบบเพลงบลูส์เป็นหลัก เนื้อร้องพรรณนาถึงความทุกข์ของคนซึ่งยากไร้ทุกสิ่งทุกอย่าง สิ้นของทำนองเพลงในภาษาไทยจึงหม่นหมอง เศร้า และเดี๋ยวตาย แต่ในตอนท้ายยังได้สอดแทรกความหวังว่าสิ่งที่ดีอาจเกิดขึ้นต่อไปได้ ซึ่งก็เป็นไปตามหลักพระราชประสงค์ คือตอนท้ายต้องสะท้อนปรัชญาชีวิตที่ให้ความหวังอยู่ด้วย

“เป็นเพลงบลูส์นี้ ก็ให้มันเป็นเพลงเศร้า แต่ว่าในตอนท้ายก็ต้องให้เป็นว่า “สักวันบุญมาชะตาคงดี” อะไรประเภทนี้ ให้ออกกับพระราชประสงค์”

การประพันธ์เนื้อร้องในตอนต้น ศ.ดร. ประเสริฐเข้าใจผิดว่าโน้ตครึ่งเสียงหรือเสียง Minor ควรจะแต่งเนื้อด้วยคำตาย เช่น “หากเย็นลงฟ้าคงยังมีดั่งยมุมมิด” แต่ภายหลังได้รับคำชี้แจงจากพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ และทรงช่วยปรับปรุงแก้ไข เนื้อร้องจึงไพเราะขึ้น